

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentarius Pavli Bernriedensis, Antiqui Scriptoris, De
Vita Gegorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

Cap. I. De Bulla Hadriani Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65381)

CAESAR BA-
RONIVS S. R. E.
CARD. AMPLIS-
SIMVS.

CALVINIANI RATIONA-
LIS CRIMINATIONIBVS
DEFENSVS.

CAPVT PRIMVM.

De Bulla Hadriani I. Pontificis.

SIGEBERTVS in Chronico, Anno salutis
M. C. XII. ita scribit. *Postea rediens Carolus*
(Magnus) Papiam cepit: iterumq; Romam re-
diit, Synodum constituit cum Hadriano Papa,
alijsq; centum quinquaginta tribus religiosis Episcopis, & Ab-
batibus: in qua Hadrianus Papa cum vniuersali Synodo dedit
ei ius eligendi Pontificem, & ordinandi Apostolicam Sedem,
dignitatem quoque Principatus. Insuper Archiepiscopos, &
Episcopos per singulas prouincias ab eo inuestituram accipere
desiniuit; & ut nisi à Rege laudetur, & inuestiatur Episco-
pus, à nemine consecretur: omnesq; huic decreto rebelles ana-
thematizauit: & nisi resipiscerent, bona eorum publicari.

Illu-

Illustrissimus Cardinalis Baronius Tom. 9. Annalium, Anno Redemptoris DCC, LXXIV. N. 10. & seq. refutat ista tanquam à Sigeberto in gratiam Henrici Imp. Schismatici conficta. I. Quia nemo scriptorum ante Sigebertum huius cōcessionis meminit, licet trecenti & duodequadraginta anni ab eo tempore, quo hæc concessio Carolo facta fertur, vsq; ad Sigebertum interfluxerint.

Responde t Caluinista, *magnam esse Baronij ἀνομιάν, qui nesciat; ex puris negatiuis nihil consequi.* At mihi videtur hunc Caluini asseclam grandi calumniandi libidine, cum non minore inscitia, teneri. nam illud Dialecticorum pronunciatum: *Ex puris negatiuis nihil sequi;* ad syllogismos pertinet, non ad alia consequentiarum genera: Quis enim abnuat bonas & probas esse has cōsecutiones: *Non est homo; ergo non est risibilis. Non est risibilis; ergo non est homo. Non potest hinnire, ergo nō est equus. Nō est equus, ergo hinnire nequit:* Quid in his consequentiis iure desiderare potest?

Deinde Baronius nec syllogismum neque aliam consequentiam extruxit; sed absolutè dixit; neminem ante Sigebertum quidquam hac de re scripsisse; tamen si tacitè innuit hanc consecutionem. *Ergo falsum & à Sigeberto excogitatum est id, quod super hac re prodidit. Vel; ergo credibile est à vero abire, quod Sigebertus scriptum reliquit;* cum verisimile non sit, tantam & tam frequentem Synodum, & actionem tam solennem latere potuisse omnes scriptores, qui Sigebertum antecesserunt.

Peritius fecisset Caluinista, si Baronio obiectasset; *ab auctoritate negatiuè non valere argumentationem;* haud enim sequi: *Non est scriptum; ergo nec factum.* Sed respō-

diffe-

dissemus; hanc argumentandi rationem, in iis præsertim, quæ ad historiam spectant, non esse prorsus infirmam & elumbem; præcipuè accedentibus quibusdam circumstantiis, quæ huiusmodi collectioni verisimilitudinem concilient; vt hîc sanè conciliant: Cum enim tam multi partim nominati, partim innominati res gestas Caroli Magni sigillatim per annos singulos dispositas & digestas in literas retulerint; omnesque Synodos sub Carolo Magno celebratas minutatim consignarint, quis in animum inducat credere; hanc Synodum & hanc prærogatiuam, talem ac tantam, Carolo Magno, & toti Francorum nationi tam honorificam, in obscuro vsq; ad Sigebertum delitescere potuisse, adeo vt nulla penitus Annalium luce illustrata fuerit?

Postea retorquere conatur Caluinista Baronij argumentum in Auctorem. *Si in eo scelus est, impostura, fraus, mendacium, commentum impossibile, falsus titulus, schisma, dispendium aeterna salutis, mala artes, nimia nimiaq; salutis sue obliuio, qui post annos numeratos trecentos & duos de quadraginta, quàm gesta est, rem memoria mandat: (non accusat Baronius Sigebertum, quòd rem gestam post tot annos literis mandarit; sed quòd rem, quam olim gestam esse nullus aliorum testetur, ipse post tot annos in suos Annales retulerit; atque adeo dolo malo gestam esse, in gratiam Schismatici Imperatoris, cõmentus fuerit) quanto excellentiora illa omnia debent esse in eo, qui post alterum tantum annorum, (malè numeras Caluinista; ab Anno Domini M. C. XII. vsque ad Annum M. DC. I. quo nonus Baronij Tomus in Germania excusus est, non effluxit alterum tantum annorum, quia non effluerunt sexcenti septuaginta sex, qui alterum tantum annorum conficiunt. Si fidem non habes; digitis annos*

nume-

numera; & forsan credes.) *quod in sancta Catholica Ecclesia ab omnibus fidelibus fuit continuò verificatum,* (falsum prorsus, falsum, à Sigeberti ætate perpetuò à fidelibus reclamatum fuit contra Schismaticos: neq; vnq; Imperatoribus huius Iuris quod Sigebertus architectatus est, quieta possessio fuit: vt norunt omnes; qui norunt Historias non tantum Annum Christi M. CXII. subsequetas, sed & hunc annum antegressas) *à summis Pontificibus non tacito consensu comprobatum:* (falsum, restiterunt omnes; & qui aliter non poterant patienter hanc violentiam tolerabant, vt multò grandius euitarent. Testem do vel ipsum Paschalem II. Pontificem, qui Cathedram Petri tenebat eo ipso Anno, quo hæc Sigebertus prodidit; à quo cum Imperator *Inuestituram* Episcoporum & Abbatum per vim extorsisset, non diu hac concessione Imperator frui potuit: Paschalis enim poenitentia ductus, id quod coactus meticulosè concesserat; salubriter reuocauit, indicto in Lateranum generali Concilio; vt te docebit, si discere velis, Illustris. Baronius Anno Christi M. C. XII. & seqq. nam de Gregorio VII. eiusque successoribus Victore & Urbano, dicere aliquid, mora mera fuerit.) *ab Imperatoribus ferè productum*) Falsum; ante Henricum Regem IV. & Imperatorem tertium, nemo vnquam hoc ius non ius vehementius vsit: quidam vt Henricus sanctus, & Conradus successor eius, nunquam ius hoc, quod ad electionem Romani Pontificis attinet, sibi vendicarunt, vt fatetur ipsemet Onuphrius in vita Gregorij VII.) *à clarissimis Theologis verò euictum.* (Qui nam isti clarissimi Theologi? Cur non nominas? Clarissimi quique & doctissimi Theologi à Pontificibus contra Schismaticos steterunt; vt satis docent Annales Ecclesiastici, præsertim

fertim Historia & res gestæ Gregorij VII. de quibus factis in Apologia) à præstantissimis Canonici Iuris doctoribus in perpetuis commentariis comprobatum (& hoc plusquam falsum est; nam Canonistæ vel hoc nomine sectariis quàm maximè sunt inuisi; quod Pontificis potestatem latissimè extendant; & non tantum ad Ecclesiastica, sed & ad temporalia directè, vel saltem indirectè, proferant. Quis Canonistarum vnquam Simoniacas illas & nundinatorias prælatorum *inuestituras* ab Henricis Imp. exercitas probavit? Quis non, quantum valuit, reclamavit?) à peritissimis Iuris civilis consultis recto calculo acceptum. (Falsum, peritissimi & præstantissimi legum Interpretes Baldus, Bartholus, similes perpetuo docuerunt iura Ecclesiæ salua & intacta esse debere; nec decere, ut quæ Dei sunt, Cæsar sibi vsurpet.) quod in scholis, Academiis, Ecclesiis, Collegiis, Cathedralis, Monasteriis, & ubi non? disputationibus ac scriptis traditum, vnus negare, ac ad iniuriam Maiestatis Romani Imperij verbis confictis percellere ausus est. (Falsum prorsus; & quidem adeo, ut post Sigebertum, etiam pertinacissimi Schismatici, & Schismaticorum Regum patroni ardentissimi; hoc à Sigeberto cusum priuilegium nunquam pro partis suæ defensione proferre ausi fuerint, nec duo illi qui ex instituto Apologias pro Henrico IV. euulgarunt. Pleraque Monasteria, Collegia, Ecclesiæ, Cathedræ, Scholæ, Academiae semper profanis Schismaticorum conatibus obstiterunt. Si fidem non facio; faciat fidem Bertoldus Constantiensis in Chronico, & alij ex orthodoxis; Ex heterodoxis autem ipse Henrici Apologetes in Monasterium Hirsavvgense perquam iniquus; idque non aliam ob causam, quàm quia religiosus ille cœtus pro Catholica concordia contra pacis & veritatis perturbatores stabat

Ter-

Tertiò respondet Calvinista, Sigebertum non fuisse primum, qui hac literis mandarit, antecessisse VValthramum Naumburgensem, idem triennio ante Sigebertum testantem in tractatu de Episcoporum inuestitura per Imperatores facienda. Demus Illyricum, pessimæ fidei hominem, bona fide hunc Walrami seu Walthrami tractatulum in lucem protulisse; neque quidquam de suo assuisse; tamen quantum distat Waltramus à Sigeberto? Triennium, non amplius. Nam Sigebertus Anno M. C. XII. sua scripsit; Waltramus M. C. IX. vt ad calcem illius Tractatus disertè scribitur. Et cur Baronius Sigeberto in hoc commento spargendo primas non tribueret, cum VValtramus sit obscurissimus; & forsau non nisi in tenebrosissimo Catalogo testium veritatis Illyricanæ pronuper visus.

Dices saltem Sigebertum hoc non finxisse, cum VValtramus triennio ante Sigebertum idem scripserit. Respondeo, Sigebertum iure huius figmenti figulum cenferi; quia ipse in Chronico suo potissimum illud fouit, propagauit & ad posteros transmisit; alioqui absolute loquendo credibile est fabulam hanc natam esse, sub Schismatico Henrico Rege V. Imperatore I V. Et Paschali II. Papa: sub quo Sigebertus & VValtramus suas lucubrationes composuere: nam si plasma hoc vetustius est, cur nullus Gregorij VII. aduersarius id protulit? Cur nullus vel tenui indicio innuit? Animaduertit ipsemet Calvinista hanc suam de VValtramo obiectionem nimis esse friuolam, quocirca testes antiquiores scilicet producit. In printis Eutropium Longobardum, & PAVLVM Diaconum libro de Metensibus Episcopis. Quando Baronius producit Domnizonem & alios nondum editos Auctores,

quiratur iste, indignum facinus committi, dum tales in lucem non eduntur; tunc enim demum ex antecedentibus & consequentibus iudicium de mente & sensu eorum fieri posse. Quod Baronio occinit; hoc nos iustissimè à Caluiniano postulare quimus, quandoquidem nihil est causæ, cur sincerissimum & candidissimum Baronij animum fraudis suspectum habeamus; multum verò argumentorum est, cur, cum iste ineditos Auctores laudat, fallaciæ & imposturæ formido nos subeat propter Caluinisticum minimè candidum genium. Cur tu non euulgas Paulum Diaconum de Episcopis Metensibus, & alios adhuc typis non descriptos, quos tertio quoque verbo producis? Quanquam Paulus Diaconus nihil de Episcoporum *inuestituris*, nihil de Electione Romani Pontificis; nihil de commentitia Synodo Romana, vno verbo, nihil de stramentitio illo priuilegio Carolo per Adrianum concesso, scribit: Tantum hoc dicit; Carolum, *Romam ex duro Longobardorum seruitio ereptam suis sceptris addidisse, & cuncta Italia miti dominatione potitum esse*. Quod vt verum esset, quid tamen inde contra Baronium pro Sigebertico priuilegio cuinces?

Nam quod Calvinista, fidelis scilicet Interpres, ait, *hæc non nudè ad ipsos ciues, sed ad summum Pontificem pertinere*; id glossema est dignum illa glossa, quæ quiduis, quod mala mens suggerit, effutire audet: Nullus enim scriptorum, nullus inquã, scribit, quòd Carolus ipsum Pontificem summum sibi subdiderit; multoque minus, quòd à Pontifice illa priuilegia, quæ Schismaticus Sigebertus & gregales eius in eodem Schismatico ludo educati, fabricarunt; acceperit.

Eutropium tuum Longobardum tanti facimus, quanti Illyricum, ex quo hunc tuum Eutropium protuli-

tulisti: quem ante Othonem primum Imp. vixisse, quo argumento ostendes? Nec Illyricus Eutropio adscribit; Sed ait, *esse appendicem ad volumen Eutropij & adiutorum scriptorum, in viginti sex libros distributum*: Et addit, *scriptam à quodam non admodum literato*; quod res ipsa docet; Illyrico non tantum tacente, sed & prope dixeram, dormiente. Neque tamen quidquam eorum appendix hæc continet, quæ nobis Sigebertus apponit: Tantum dicit, *Carolus de ordinatione Pontificis statuisse, ut interesset quis legatus, & ut contentiosas lites ipse deliberaret, hoc est, decideret*. Quid hæc ad magnificentum illud priuilegium, quod Sigebertus nobis denarrat?

Postea maiores tibi Caluinista inflat. Citat enim Einhardum. Adonem Viennensem, Aufradium, Aldhelmum, Strabonem Fuldensem; Monachum Paderbornensem. Reliquos dicit se prætermittere, *ne pro certo & fanatico habeatur*. Utinam & hos omisisses. Longius à periculo huiusmodi opinionis de te conieitandæ abfuisse. Quis enim sani capitis tibi fidem habeat, quando propositi tui oblitus, id probas, quod probatione minimè egebat; id verò, quod maximè demonstrandum erat, prætersilis? Nam quis negat, Carolus Magnum venisse in Italiam rogatu Pontificis Romani; ut Romanam Ecclesiam & urbem à Longobardorum infestatione & deprædatione liberaret? Et hoc tantum testantur Auctores à te citati. Nihil aliud. De Synodo Romana & concessione illa Carolo ab Adriano facta, de qua Sigebertus, altissimum est vbiq; silentium.

Caluinista, qui Baronio inscitiam Dialecticæ immeritissimè exprobrat; ita argumentari videtur: *Carolus occupauit Romam & sui Iuris eam fecit; ergo omnia illa facta sunt, quæ Sigebertus facta memorat*. Pulcherrimè & argutissimè;

tissimè; quasi hæc consequentia ex antecedente illo villo modo sequatur, aut quasi Carolus sibi Romam ex Longobardorum potestate, & truculentia; non ipsi Romano Pontifici adquisierit. An nunquam legisti donationem Caroli Romano Pontifici factam, & confirmationem eius, qua olim Pipinus pietatem suam in Romanam Ecclesiam declarauerat? Legisti, video, libenter tamen arroderes; sed non audes apertè; exsertis dentibus: itaque per insidias id facis; fuisse nimirum hanc donationem *συνάλλαξιόν, & ultro citroque factam, quam malignè, more suo solens, suppresserit* (Anastasio) *Bibliothecarius, & hoc συναλλαγμα non tum demum fuisse institutum, sed ductum antea inter Pontificem & Pipinum.* Sed iste, *more suo solens,* calumniam struit tam Baronio, quàm Anastasio. Nam formulæ donationis tam Pipini, quàm Caroli absolutam donationem repræsentant, absque vlla conditione vel restrictione; vt intelliget ex earum lectione apud Anastasium in Stephano III. & Adriano. Et apud Bar. Anno DCC. LV. & DCC. LXXIV. Nec quidquam hinc suppressit Bibliothecarius, quia ex Authentico instrumento sua descripsit; Et vbi etiam ipsum autographum extet, Lectori indicauit, quod nullus falsarius facit. Et mirum sanè est, istum vbique fraudes somniare, cum de Pontificia dignitate adstruenda agitur; nil autem nisi, mera oracula crepare, cum vel obscurissimus aliquis scriptor aliquid contra Pontificis auctoritatem scriptum reliquit. Verum hac de re copiose actum est in libro de Imperatorum, Regum ac Principum Christianorum in Sedem Apostolicam munificentia.

Ait Baronius, Carolum, capto Ticino, nõ iterum venisse Romam, sed celeriter in Franciam rediisse, vt aduersus

uersus rebellantes Saxones expeditionem pararet. Vociferatur Calvinista, *Baronium παραλογίζεσθαι ἀνισορρήτως ex puris particularibus*. Ineptè profus, vt supra meras negatiuas, ita hic puras particulares propositiones occentat, cum Baronius nullū Syllogismū extruxerit: sed præcisè affirmarit, Carolum, post captū Ticinum, non Romam, sed Franciam petiisse: Et hoc omnes affirmare.

Caluinista ægrè concoquit istud omnes. *Opponere, inquit, possem myriadem scriptorum, si sit vsus, qui tradiderunt, Carolum, capto demum Ticino, Romam adiisse*. Nil opus myriade. Chiliade cōtenti erimus. Imò etiam centuria. Aperi Thesauros Bibliothecæ tuæ & prome centū. Manus dabit Baronius. Ex promissa myriade profert quinos, quorum primus Bernardus Presbyter in Historia Longobardorum, quem dicit vixisse sub Ludouico Pio Imperatore. Secundus est Remingus Præpositus S. Galli in excerptis Francorum. Tertius Hepidannus Cœnobita in Annalibus. Quartus, Hermannus Cōtractus primæ editionis. Quintus, Marianus Scotus. Sed isti cōtra Baronium nihil efficiunt; tum quia tres primi obscuriores sunt, quàm vt iis scriptoribus, qui hætenus in luce omnium versati sunt; & quorum auctoritate Baronius potissimum nititur, præferri debeant: tum quia duæ editiones Contracti, Vrsisiana scilicet & Canisiana, carent his, quæ pro se Calvinista adducit; tum quia hæc ipsa causam Calvinistæ non promouent; q̄ vt videas, en tibi ipsa verba *Carolus Longobardos cum Italia subiecit, anno, ex quo intrauerant, CCV. ipseq̄, cum triumpho Romam venit*. Subiecerat nimirum Italiam & Longobardos, quia iam omnibus occupatis, Ticinum arctissima obsidione premebat, expugnationis futuræ certus: Et Romam, obsidione adhuc durante, Pascha ibidem celebraturus venit, & quidem victoris & triumphatoris

toris in morem, quia antegressæ eius victoriæ, & quæ iam in manibus erat mox capiendò Ticino; tali honore non erant indignæ.

Eodem sensu accipiendus est Bernardus presbyter: qui dicit Carolum Romam perrexisse, *subiugatâ & ordinatâ Italia*. Vtique *subiugata*, quia omnia, præter Ticinum, in suam potestatem redegerat. Securus de Ticino itidem subiugando, licet cum Romam iret, nondum subactum esset. In eandem sententiam reliquos interpretari licet, imò necessariò interpretari debemus, præsertim Marianum, quia cum dicat, Carolum venisse Romam *Sabbato sanctæ Paschæ*, necessariò dicendum est, Regem Desiderium nondum in ditionem fuisse à Carolo receptum, quandoquidem obsidio Ticinensis adhuc circa Paschæ ferias durabat: (nisi Mariano crassissimum in historia errorem imponere velimus) sed eum, ut sæpe fit, in narrandis rebus ordinem rerum gestarum non servasse; priusque exposuisse, quæ postea, & posterius, quæ prius gesta fuerant, quod & sacris & profanis Historicis semper licuit, semperque licebit: idemque tibi responsum sit ad Hepidamnum & Reminingum: quos tu ipse *cum mica salis* intelligi debere ais; quia animaduertisti, non consonare vero eorum dicta, nisi benigna interpretatione adiuventur; qualis est mea, non tua; qui dicis; *Carolum non tantum in vigilia Paschatis ex castris ad Ticinum Romam venisse; sed iterum eò abiisse mox à capta Ticinensi vrbe. Et hoc velle citatos abs te Auctores*. Sed hæc palam aduersatur Mariano; qui dicit, Carolum Sabbato sancti Paschæ venisse Romam: ergo loquitur de illo aduentu, qui erat ante captam Paphiam; non post captam; nisi dicere, & simul omnibus historicis contradicere velis, Carolum

olum Anno sequenti, hoc est, Anno Domini DCC. LXXV. in ipsa Vigilia Paschæ, iterum venisse Romam.

Reliquos item abs te prolatos non loqui nisi de aduentu Caroli in Vigilia Paschæ, inde planum fit, quòd, teste Eginardo, Carolus non nisi quater Romam venerit: at quinquies venisset, si mox post captum Ticinum eò venisset, vt rectè dicit Baronius, Ad quæ Calvinista prorsus insipienter. *Ambiguitas significationis est in Termino VENIRE ROMAM, qui aliter in Maiore, aliter in Minore usurpatur, si argumenteris; nam in propositione sumitur ROMA pro vrbe, in Assumptione Synecdochicâs, pro tota Italia.* Quas Chimæras, quos tragelaphos pingit iste Caluini sectator, vt veritati tenebras inducat. Num Baronius syllogismum fecit? Num Maiorem, num Minorem propositionem instituit, in qua aliter sumatur terminus ille: *venire Romam*: in Maiore, aliter in Minore? Quæ hæc, obsecro, affariæ? vel potius, quæ decipulæ? An non Baronius, cum quater solummodo Carolum Romam venisse dicit: *Romam* pro vrbe Roma, & *aduentum Romam*: pro aduentu in urbem Romam accipit? Quis vnquam audiuit talem Synecdochen? *Venit Romam*, id est, in Italiam. Licet enim omnis, qui venit Romam, in Italiam veniat; non tamen omnis, qui in Italiam venit, venit Romam. Quis vnquam vel fando audiuit, Romam pro tota Italia accipi? Ex qua fatua Synecdoche dicere liceret, eum, qui *venit Mediolanum*; *venire Romam*, quia Roma pro tota Italia, atque adeo pro quolibet Italiæ loco sumitur, & eum, qui degit Mantuæ, vel Bononiæ, degere Romæ, quia Roma pro tota Italia capitur. O nugæ plusquam aniles.

Quibus adde & hanc non postremam vaniloquentiam;

d

tiam;

tiam; Eginhardum dicere, Carolum quater venisse Romam, nam quando ex castris ad Ticinum in Vigilia Paschatis, Romam venit; & inde in castra ad Ticinum rediit, non cenferi ex Vrbe discessisse; hinc, licet, capta Ticinensi Vrbe, Romam reuenerit; Eginardum aduentum hunc & priorem pro vno eodemque aduentu computasse. Et hoc ex communi loquendi consuetudine, in quam nullum ius sit artificibus. Ex hac noua & inaudita loquendi & agendi ratione, sequitur, cum, qui iam Mediolano vel Ticino Romam venit; Et postea Mediolanum vel Ticinum regreditur, non cenferi Roma abiisse; & lices bis terue Ticino aut Mediolano Romam redeat, reditus istos pro vno aduentu numerari; neque, nisi semel Romam venisse; neque inde discessisse; licet itinere decem, duodecim, pluriumue dierum inde abiuerit; quia semper mansit in Italia; ergo nunquam discessit Romam. Ergo quoties redit, vnus cenferetur aduentus, praesertim, si animum redeundi habuerit. O mythologias Calvinisticas, ex solo odio dilucidæ & apertæ veritatis confictas. Eginardus, Caroli Cancellarius, omnium rerum à Carolo gestarum conscius & propè particeps, quater Carolum Romam venisse testatur; & quia iste tanto testimonio opprimitur, fictitium illum suum quintum aduentum sub quaternario Eginardi abscondere molitur; sed fatuè prorsus, vt iam vidimus. Licet enim quis, cum ex Vrbe quapiam peregrina, ad proximos campos vel pagos excurrit; non existimetur inde discessisse; & si reuertatur; de integro redire; si quis tamen inde itinere decem, duodecim, vel quatuordecim dierum abscedat; certè si redeat, toties rediisse cenferbitur; quoties ex tam longo itinere in Urbem reueat. Subtilis sanè est hæc Caluini-

stæ cogitatio; *Carolus Româ ad castra Ticinensia reuersus non excessit ex Italia; ergo licet post captum Ticinum Romam redierit, non nouus est aduentus; quia excursiones & domitiones non accedunt rationibus.* Si hoc verum est, tum sequitur, si Veronensis quispiam aut Venetus Romam se conferat, & inde in Patriam reuertatur; Et post aliquot menses iterum Romam reperat; cum non bis, sed semel tantum Romam aduenisse, prioremque & posteriorem itionem pro vno duntaxat aduentu numerari debere. At quis ita loquitur? Siquis dicat; *se semel venisse Romam;* num aliud auditor concipit, quàm quod verba præ se ferunt? *Semel utique non est bis; nec bis, semel. nec quater, quinques.* Si dicam; Archiepiscopum Mediolanensem Mediolano quater iuisse Romam; num poterit quis sub quaternario hoc aduentu *quintum* Mediolano Romam aduentum vllò iure complecti?

Ait Baroniùs; non potuisse tam breui tempore, quod post captum Ticinum, vsque ad reditum Caroli in Galliam interfuit, congregari Concilium & quidem generale, vt nominatur à Sigeberto. Occurrit Caluinita, potuisse id fieri, nam *Carolus in aduentu suo Romam ex castris ad Ticinum, secum duxisse Episcopos, Abbates & Indices, Duces & graphiones, eosque ibi reliquisse;* testemque citat Anastasium Bibliothecarium: Et Anonymum Auctorem de gestis Caroli Magni cap. 26. Tom. I. Antiq. lect. vbi legimus. *Cernuntur Episcopi, Abbatesq; & Clerici, Capellani cum Comitibus suis.* Sed Anastasius penitus nihil dicit de relictis à Carolo Romæ Episcopis & Abbatibus; Et sine dubio tot non secum adduxerat, qui Concilio generali cen-

tum quinquaginta trium sufficerent. Alter ex Anonymo locus tam est ad rem, quam si Calvinista pro se citasset Apologum illū Æsopi de rustici filio, qui cochleas assabat, & stridentibus accinebat illud; *ω̄ νάκιςα ζῶα.*

Sed ut videamus, quàm à testimoniis iste sit instructus, testem nobis dat maximum, & qui omnibus silentium imponat, Marsilium Patavinum, hominem hæreticum, & Pontificum Romanorum hostem capitalem, qui idem iisdem propemodum verbis in libello de Translatione Imperij dicit, quod Sigebertus, quippe qui Sigeberti commenta expilarit, & in sua oleta verbatim ferme transtulerit. Cui addit Gallicum quendam scriptorem Gallicè scribentem, quem dicit, Marsilij auctoritatem secutum. Grandissima sanè vtriusque auctoritas, & cui de via decedat oportet, Baronius, præsertim te vociferante: *Quid iam Baroni? Etiamnum impossibile tibi videtur concilij celebrandi tempus?* Omnino impossibile est: neque tu vel unico verbulo probabile fecisti, potuisse post captum Ticinum, tam exiguo temporis spatio, generale concilium cogi, & duo ex testibus tuis nihil de hac re dicunt: duo dicunt quidem; sed Sigeberto posthumant; & quidquid dicunt, ex lacunis Sigeberticis hauserunt.

Ait Baronius, tantum abesse, ut Carolus electiones Episcoporum sibi arrogauerit, ut potius suo promulgato decreto, eas statuerit esse liberas, & ex factorum Canonum præscripto institui iusserit, citatque capit. 84. lib. 1. capitul. Francic. & habetur itidem apud Gratianum d. 63. cap. 34. Calvinista in Syllogistam conuersus Baronij dicta in Syllogismum coniicit. *Qui ex sacrorum Canonum præscripto Episcoporum electiones per Clericos & popu-*

populum decreuit esse liberam, is eorum confirmationem & inuestituram non habet. At Carolus decreuit esse liberam, ergo ius confirmandi & inuestiendi non habuit. Si mentem Baronij sincerè voluisset exprimere; potius dixisset; qui Clericis liberam relinquit Episcopos eligendi potestatem ex Canonum præscripto, ille non arrogauit sibi eam potestatem, quam ei Sigebertus concessam fingit. Sic conformata Maior, longè concinnius tinnisset, quàm eo, quo à te proposita est, modo.

At tu Syllogismo, quem Baronio affinxisti, alio Syllogismo occurrere conaris. Qui ex prisco iure & instituto Imperatoris Romani electionem per principes Germanos, decreuit esse liberam, is eius confirmationem & consecrationem non habet. Papa Romanus decreuit Romani Imperatoris electionem per principes Germanos esse liberam: ergo Papa Romanus Imperatoris Romani confirmationem & consecrationem non habet. Quid ad hæc Baroni? inquit Calvinista. Negabis, opinor, propositionem meam; Ego itidem tuam. Hoc tamen discrimine; quod Baronius tuam negaturus sit iure; tu Baronianam, iniustè; quia hæc nititur lege & decreto Caroli; tua aliud fundamentum non habet, nisi tuam insecitiam: Pontifex enim, qui electoribus Romani Imperij liberam Imperatoris eligendi potestatem dedit, ius confirmationis & consecrationis sibi reseruauit.

Obseruemus autem, quod Calvinista fatetur; Pontificem decreuisse ut electio Romani Imperatoris per Principes Germanos sit libera. Est ergo Pontifex Auctor institutionis Electorum Imperij. Cur ergo hoc alibi negat? Mittis Baronium ad tuos rerum Alamannicarum Tomos, ut inde discat, quod nesciat. Quid, obsecro, ex notis tuis & ex tertio Tomo disceret, nisi tuas & Vadiani tui, crimina-

tiones, pseudologias, & *aiotas* anilem, quibus tu & tui res Ecclesiasticas, præsertim Monasticas, conspurcatis?

Accusas Baronium, quòd argumentum ducat ab auctoritate negatiuè, nimirum, *non fieri mentionem huius priuilegij in Capitularibus Carolinis; Esse igitur fictitium.* Iam supra, & alibi dixi, hoc argumentandi genus non esse prorsus imbelle, si aliæ circumstantiæ concurrant, vt hic quidem concurrunt: quis enim credat talis & tanti priuilegij nullam futuram fuisse mentionem in illis Capitularibus, in quibus omnia iura ad Ecclesiasticos pertinentia, tam minutatim enumerantur, palamque proponuntur, si vnquam in rerum natura existisset?

Obiicit Baronius cap. *eum Hadrianus* dist. 63. ex quo satis appareat, commentitium esse, quod Sigebertus de illo Carolino priuilegio tradit. Oggerit Calvinista: *Capitulum hoc esse commentitium. Adscribi Gregorio IV. quo Hadrianus II. sit posterior.* Mi homo, non tuum est hoc annotamentum. Sed doctissimorum hominum, qui iussu Gregorij XIII. emaculando Gratiani Decreto operam nauarunt. Sed vt Gregorij IV. non sit, an ideo est commentitium & fabulosum? Quoties in Gratiano hoc accidit, vt quæ huius vel illius erant, alterius titulo & nomine insignirentur? An non admonent correctores Decreti, hæc haberi in Pontificalibus manuscriptis inter gesta Hadriani secundi; itemque in collectione manuscripta Decretorum Romanorum Pontificum in Decreto eiusdem Adriani secundi? Cum ergo de re constet, quid tu de Auctore tricaris, & Baronio calumnias ingeris, cum Baronius Capitulum illud: *Cum Hadriano*, Gregorij IV. nomine non adduxerit; vtiq; non igna-

ignarus Hadrianum II. Gregorio IV. posteriorem esse. Sed tu nullam occasionē calumniandi Baronij ex fœcundo tuo pectore fingere prætermittis; qui magna sanè operæpretium facis, cum doces, hæc contineri in *uita Hadriani II. scripta à Bibliothecario VVilhelmo*. Scilicet hoc ipsi, qui Gratiani Decretum castigarant, non monuerunt, vt proinde tu monitor expectandus fueris, ex Æsopi puteo asinus.

Obstrepiſ. *Verba Bibliothecarij, qui vel VVilhelmus est; vt quidam censent; vel ipse Anastasius Bibliothecarius, vt existimat Baronius, & iam in Anastasio typis Moguntia excusa extant; aduersari Baronio. Qui, obsecro? vel potius quæ verba aduersantur? Num ista? Collectis igitur omnibus tam Episcopis cum vniuerso Clero, quàm primoribus Urbis cum obsecundantibus sibi populis, ab Ecclesia sancta DEI genitricis, semperque Virginis MARIE, qua appellatur ad præsepe, rapitur, strahitur, & ad Lateranense Patriarchium certatim à procerum, & plebis multitudine deportatur. Quod audientes tunc missi Principis molestè tulere, indignati scilicet, non quod tantum virum nollent Pontificem, quem nimirum anxie cupiebant, sed quod se, dum presentes essent, Quirites non inuitauerint, nec optata à se futuri præfulis electioni interesse consenserint. Qui accepta ratione, quod non Augusti causa contemptus, sed futuri temporis hoc omissum fuerit omninò prospectu, ne videlicet Legatos Principum in electione Romanorum Præsulum mox expectandis per huiusmodi fomitem inoleſceret, omnem sua mentis indignationem, medullitus sedauere, ac salutandum electum etiam ipsi humiliter accessere.*

Certè hæc, quæ etiam apud Gratianū leguntur, valdè Baronio repugnant; Et ita quidē vt Romanus Clerus

&

& alij apertè testati fuerint, se noluisse Legatos Ludouici expectare in Pontificis electione, ne talis mos inualesceret, nimirum contra libertatem Ecclesiasticam, qua tunc clerus in electione Pontificis Romani gaudebat.

Si hæc Baronio non obstant, quæ ergo obstant? *Ista*, inquit Calvinianus. *Omnes hunc certatim coram isdem Legatis rapere, & ad summum Pontificatus apicem prouendum trahere, ac anxie nitentur portare, nisi blanditiis senatorum & consiliis aliquantulum sedati fuissent.* Sed neque in his, neque in sequentibus Bibliothecarij verbis quidquam apparet; quod vel Baronio aduersetur, vel priuilegium Sigeberticum stabiliat. Nam Senatores nihil aliud egerunt, quàm quod immodicum illum populi impetum rapiendi Adriani in Patriarchium Lateranense nonnihil represserunt, & quidem Legatis Ludouici presentibus: Postquam enim Adrianus à Clero & populo, absentibus Legatis, electus fuerat, moram nullam interponendam; sed quamprimum ad consecrationem procedendum populus censuit, omnis dilationis impatiens. At nec Senatus, neque ipsi Legati vnquam vel verbulo significarunt; ius eligendi Pontificem nõ Clero; sed Ludouico Imperatori competere: Et quomodo siluissent; si, vt fictitium illud Priuilegium habet, ius Pontificem eligendi Hadrianus primus à Clero abdicasset; & Carolo Imperatori cunctisque eius successoribus tam liberaliter concessisset? Quis credat Ludouicum II. Caroli Magni successorem tertium, nesciuisse, Priuilegium tam amplū antecessori suo, & sibi, tanquam legitimo successori, concessum?

Neque ipse Ludouicus audiens hanc Adriani electionem Romanos reprehendit, quasi alieni iuris inuasos.

fores & vsurpatores, sed laudauit, gratumque & ratum id factum habuit; vt testantur hæc Bibliothecarij verba: *Quorum omnium vnanimitatis desiderium audiens HLudouicus Imperator; cognoscens etiam qualiter in eo decretum suis subscriptionibus roborauerunt, valde gauisus est. Et, vt tantus Domini famulus, cunctisq; gentibus, videlicet tam Romanis, quam diuersis aduenis desideratus, & desiderabilis Christiana plebi proficeretur, medullitus exoptauit: & mox imperialem scribens Epistolam, cunctos Romanos, quod dignum tanto elegissent officio presulem conlaudauit, per quam videlicet innotuit, nulli quidpiam premij fore ex consecratione ipsius quoquo modo pollicendum, cum ipse hanc non suorum suggestionem, sed Romanorum potius vnanimitate commotus ardentissimè cuperet prouenire. Maximè cum reddi, qua ablata fuerant, non auferri ab Ecclesia Romana, vel deperire quidpiam se diceret amare.*

Hic nullam videmus Ludouici querelam, quasi Romani falcem suam in alienam messem miserint; nec dicit; *sibi ius eligendi & confirmandi Pontificis competere; sed electionem iam factam approbat duntaxat & commēdat; cupitque, vt consecratio tanti Pontificis quamprimum instituat: Nam si vel per somnium quidquam vnquam de Sigebertico illo priuilegio audisset, an illud sibi non asseruisset, præsertim, cum Romanorum factum in electione Hadriani ex diametro cum priuilegio illo pugnet? Nihil horum Ludouicus; nihil prorsus; sed electionem approbat, ea approbatione qua rectè & legitimè facta approbare solent etiam illi; quibus in illam electionem nihil de iure competit. Quo pacto hodieque Imperatores & Reges Christiani approbant electionem Pontificis Romani, factam à Cardinalibus, & de illa certiores redduntur, etiam si penes illos non*

fit ius talem electionem respuendi. Quanquam Ludouicus peculiari etiam ratione de electione & futura consecratione Pontificis certior reddendus erat; quia providere debebat, ne in consecratione Pontificis tumultus quispiam existeret, & ne legitimè electo Pontifici aliqui sese opponerent; consecrationem impedire conantes; de quo lege quæ diximus Tom. 2. Defens. Belarm. lib. 4. cap. 13.

Inunc Calvinista, & clama: *Satin aperta hac, satin clara?* Vtiq; satis aperta & clara sunt, quibus non Baroniana, *sed tua calūnia soli meridiano exponatur*; nihil enim penitus vel apud Gratianum, vel in vita Hadriani secundi exstat, quod vel obiter tale priuilegium, quale à Sigeberto proponitur, insinuet. Omnia testantur electionem Adriani in Romanorum, non in Ludouici potestate fuisse; & Ludouicū nihil hīc egisse, nisi quod factum Romanorum approbavit & laudauit; operamque præterea dedit, vt circa consecrationem omnia ritè & legitimè peragerentur.

Accusat Calvinista Baronium *inciuilitatē*, quasi deliquerit in illud Celsi I. C. *Inciuile est nisi tota lege perspecta, vna aliqua particula eius proposita, iudicare vel respondere*. Longè inciuilius est calumniari & Sycophantari, vt tu semper facis. An volebas, vt Illustriss. Baronius totam Adriani II. Historiam in refutatione fictitij priuilegij recitaret & exscriberet? An posteriora verba prioribus repugnant? An non æquè ac priora indicant, Ludouicum Imp. nullum eiusmodi priuilegium agnouisse, quale Carolo Magno & successoribus concessum fingitur? Ex posterioribus sanè verbis Bibliothecarij nihil aliud à sano colligitur, quàm consecrationem Hadriani fuisse dilatam, donec Ludouicus de electio-

ne Hadriani certior redderetur, & hoc propter causam supradictam.

Platinæ anteponomus seu Wilhelmum, seu Anastasium Bibliothecarium. quanquam neque ille quidquã de hoc commentitio priuilegio: vt satis declarant hæc eius verba. *Superuenerunt à Ludouico Imp. litera, quibus Romanos admodum laudat, quod summum Pontificem sanctè & integrè creassent, non expectato aliorum voto, hoc est, legatorum suffragio, qui fortè ea in re ob ignoracionem personarum minus iudicij habuissent.* Certè si Ludouico electio ex priuilegio Sigebertico comperiuisset, nequaquam Romanorum factum comprobasset, quòd, se & legatis suis inconsultis, Adrianum ad Pontificatum euexisent.

Iubet Calvinista, vt bene notetur Parenthesis illa Platinæ de legatis Ludouici. *Hanc ob rem legati Ludouici, qui eius rei causa aderant, indignati quod nusquam (vt par erat,) dum hæc agerentur interesse potuissent, &c.* Sed siue hæc Parenthesis sit à Platina, siue ex mente ipsorum legatorum, nihil contra ius fasque à Romanis commissum esse, testatur ipse Ludouicus; qui cum Romanis neque ex postulauit, tanquam cum alieni iuris inuasoribus; neque eos monuit, vt alio tempore ab electione Pontificis abstineant; sibi enim hanc potestatem competere; sed factum comprobauit, adiecta etiam hac mentis suæ declaratione; *sibi non esse constitutum iura Ecclesia Romana violare; sed intacta & illibata conseruare.* Nec tamen legati Imperatoris quando electioni intererant, eo fine intererant, vt ipsi suo arbitratu Pontificem crearent ac eligerent, sed vt electores protegerent; loco Imperatoris, summi Ecclesiæ Defensoris, ne quis turbas ciceret.

Ait Calvinista, *Carolo Magno dignitatem Patriciatuſ* fuiſſe collatam à populo; & hanc dignitatem fuiſſe maiorem, quàm illam *Aduocatie*, & deſenſionis Romanæ Eccleſiæ. Sed Calviniſta ſuo Decreto & Auctoriſ, ex quibus hoc decretum fabricauit, fidem habere deberet; ſi cõſtare ſibi uellet. Nam Sigebertus dicit: *In qua* (Synodo) *Adrianus Papa cum vniuerſali Synodo dedit ei ius eligendi Pontificem, &c. dignitatem quoque Patriciatuſ*, nam ita legendum eſſe, pro, *Principatuſ*, ipſemet Calviniſta admonet. Non ergo populuſ Carolo hanc dignitatem contulit, ſed Papa cum Synodo. Idem teſtatur Theodoricuſ Niemuſ, & Auctoſ Compilationis Chronologicæ, prout ab iſto critico citatur: idem tradunt alij Hiſtorici. Nec repugnant Otho Friſingenſiſ & alij, qui ſcribunt, Carolum factum & appellatum Romanorum Patricium, *acclamante populo vniuerſo*, quia populuſ acclamatione ſua id, quod à Pontifice factum fuerat, cõprobauit: vt & poſtea factum, quando in Imperatorem à Leone III. inunctuſ eſt.

Porro illa Quæſtio, vtrum *Patriciatuſ* an Eccleſiæ Romanæ *Aduocatia* ſit maior dignitas, de qua Calviniſta diſſerit, tam eſt neceſſaria, quàm illa, quæ paulò poſt proponitur & ridetur à Calviniſta ex Accuſatio: *Virum ſi nunc reuiuifcat Adamuſ Protoplaſtuſ, ducere poſſit uxorem, quoniam matrimoniuſ inter parenteſ & liberoſ prohibeatur in infinitum. Trica hæc ſunt & apina nec iucunda nec vtiliſ*, inquit Calviniſta. Verè, ſi itidem accommodetur ad quæſtionem Calviniſtæ. Nam ſiue *Patriciatuſ* dignitas, ſiue *Aduocatia* Romanæ Eccleſiæ præſtantior fuerit; parum id intereſt; quia conſtat, vtramque Carolo à Pontifice fuiſſe collatam.

Illud eſt lepidum, quod ait, *Patricium* fuiſſe deſenſorem

forem populi; *Aduocatum* autem, *Ecclesiæ*; *Et Pontificem* res suas voluisse habere à re populi seiunctas; constituendo *Carolus Aduocatum* seu *Defensorem* *Romana Ecclesiæ*. Et hinc liquere; *Populum* fuisse potiore *Pontifice*, quandoquidem *Patriciatus Aduocatia Ecclesiæ* à *Carolo* in diplomatis præponitur: *Carolus Patricius Romanorum, filius & defensor sanctæ Dei Ecclesiæ*. Et hoc tam acutum discrimen sagaciter expiscatus est *Caluinista* ex *Suida*: qui ait; *πατρις* ὁ πατρις τῆς ἑκκλησίας. Sed inprimis non vidit *Caluinista*, hanc *Suidæ* *Etymologiam* esse ferè similem illis, quas ex *segnioris æui* scriptoribus collectas, *literiones* isti suauissimè ridere solent; nam quia duæ postremæ syllabæ in vocula *πατρις* cognationem quandam habent cum vocabulo *κρίσις*, inde etymon illud *Suidas* exculpit. Deinde vt maximè originatio hæc esset; æque tamen τὸ κρίσις ad *Defensionem* status *Ecclesiastici* ac *Politici* accommodari potest. Adhæc, *Patriciatus Romanus* solummodo erat dignitas, proxima postcōsulatum, vt patet ex *Formula Patriciatus* cōferendi, quæ exstat apud *Cassiodorum* lib. 6. *Variarum* in ipso libri exordio: Ex qua formula longè melius disces, quæ fuerit *Patricia* dignitas, quam ex huius *Caluinistæ* nugamentis: ad affimilem modum creant hodie *Veneti*, etiam *exteros, Patricios Venetos, & Romani*, ciues *Romani*. Et hæc *Patriciatus* dignitas eo fine *Carolo* data fuit, vt *Romanam Ecclesiam* tueretur; nec *Res populi Romani* à rebus *Pontificis & Ecclesiæ Romanæ*, neque huius à rebus *Romani populi* segregari poterat; Itaque qui has defendendas suscipiebat; etiam illas in *patrocinium* suum suscipiebat.

Obiicit *Caluinista*. Ex *Anastasio Bibliothecario* non posse eninci, *Carolus Magnum Pontificis pedibus osculum*

tulisse; sed hoc duntaxat: Carolum dextram Pontificis manum tenuisse. Et fortè legendum: dextera manu antedictū Pontificem. Haud satis dispicio, cur hic osculum pedum, & irectionem ad dexteram Calvinista ingerat: non enim ideo Pontifex Carolo minor erat, si Pōtificis pedes nō est osculatus; quia multi, etiam ex illis, qui Romam veniunt, Pontificis pedes non osculantur, neque idcirco Pontifex illis minor est. Præterea, si Carolus non est Pontificis pedes osculatus, cur ergo Ursinus Calvinianus, qui se *Antiesuitam* indigitat, inter illos Imperatores, qui Pontificis pedes osculati sunt, numerat Carolū Magnum, in Appendice, quā ad Sycophanticū Scharrij de Pontificibus Hypomnema adiecit, & non ita pridem Ambergæ publicavit? Certè si, vt Calvinista ipsemet ex Anastasio narrat, Carolus Magnus *omnes gradus sigillatim sanctissima beati Petri Ecclesia deosculatus est*; pedum Pontificis osculū refugisse, iure censerī nō potest.

Nec video etiam vnde Calvinista hanc consecutionem extuderit. *Pontifex Adrianus dexter iuit Carolo; ergo Pontifex maior est Carolo*: quia Anastasius non dicit; Pōtificem tenuisse dexteram Caroli, sed Carolum tenuisse dexteram Pontificis: Hinc potius argumentator noster concludere debebat. *Carolus incesit ad dexteram Pontificis, ergo maior erat Pontifice*. Sed nos è vestigio occinuissemus Calvinistæ hæc eius propria verba: *Baculo eget, non rationibus, qui tam insaniter contendit. Et vidi ego Monachos Cappucinos (agnoscis tua verba) maximis principibus dexteros incedere; vnde qui velit argumētari, illos Monachos esse supra Principes potestate ac auctoritate, eum nonne diceres delirare, & ad familiares mittendum?*

Ait Baronius; nomen *Inuestitura* non fuisse vsitatum tempore Caroli Magni: Et hinc etiam elucere imposturam

fluram

sturan priuilegij, quod Sigebertus Carolo concessum tradit; cum utatur nomine ea ætate minimè vsitato. Hic Caluinista mirificos triumphos agit, & coronam victricem sibi decerni postulat. Credo ob cõuicia quibus tantum virum obruere tentat, quòd nomen *Inuestitura*, temporibus Caroli Magni existitisse neget. Clamat. *Eugepa bellum argumentatorem, dignus es, Baroni, qui de luculentitate rationis cum Zenone & Chrysippo in certamen descendas.* additque Baronium ita argumentari. *Ego non legi nomen Inuestitura existitisse tempore Caroli Magni; ergo nomen hoc tunc in rerum natura non erat; quod ait esse simile huic; Ego Baronium Roma non vidi; ergo Baronius non est Cardinalis Romanus.* Mittamus istas criminatio- nes Caluinisticas. Si Baronius errauit, cur Caluinista, allato exemplo, cum non conuicit erroris? Nam in chartis Traditionum, quas memorat, ex suo Tom. II. Scriptorum Alamannicorum non *inuestitura & inuesti- endi*; sed *vestitura & vestiendi* vocabula apparent, & in diuersa materia, nempe in traditione & donatione bo- norum temporalium; non in commissione officij Ec- clesiastici, cuiusmodi est Episcopatus, Abbatia, & simi- les prælaturæ; Et, nisi fallor, diu laborabit Caluinista donec tale exemplum inuenerit, Carolo Magno coæ- uum, vel antiquius.

Occidit Caluinista: *Priuilegium Carolo concessum fu- isse speciale pro Italia, non generale pro toto orbe. Nam Carolū in Gallis & alibi antea ius eligendi, confirmandi & inuestien- di Episcopos habuisse.* Sed mea parum interest siue hoc priuilegium generale, siue speciale voces, quia fictitiū est; quanquam tu cum Sigeberto parum concinis, qui priuilegium hoc extra Italiæ fines extendit; quando- quidem per illud inuestituras ab Henrico IV. & V. in Germania factas excusare tentauit.

CAPVT